

[Ministeren for handel, industri og søfart.] stive forskrifter, som har haft deres begrundelse i en periode med stærke prisstigninger, med mere elastiske bestemmelser; det måtte være muligt at finde udveje, der kunne betegnes som yderligere skridt i retning af afvikling, udveje, som ville befordre kommende prisfald uden derfor at udsætte forbrugerne for uretfærdigheder og uden at udsætte samfundet for, at inflationsfaren på ny blev aktuel og akut.

Allerede ved den formulering, loven hidtil har haft, har det været muligt at afvikle en del af krigstidens bestemmelser. Ved første behandling nævnte jeg, at det i denne regerings tid har været muligt at lade ca. 80 prisordninger forsvinde. Dette er i de fleste tilfælde sket med held og uden skade for forbrugerne. Der har dog også været eksempler på det modsatte. I en række tilfælde har forskellen mellem produktprisen og forbrugerprisen måttet forekomme altfor høj. Dette kan give anledning til tvivl om konkurrencens funktionsevne i alle tilfælde og om dens egnethed som eneste regulator overalt, i hvert fald i den nuværende situation.

Det vigtigste skridt i det nye lovforslag er fjernelsen af § 8, stk. 2 og 3. Det var her, der i særlig grad krævedes et stort arbejde af erhvervene og myndighederne. Forudsætningen for, at kalkulationsreglerne i § 8 kunne falde bort, uden at nye maksimalpriser i stort antal måtte befrygtes at blive følgen, var en mere tidssvarende administration og smidigere, mere betryggende regler for den kommende prisdannelse. Dette hensyn er imødekommet ved den nye formulering af § 8. Jeg havde foretrukket en konsekvent gennemførelse af kommissionens forslag; det resultat, der fremgår af lovforslagets bestemmelser og udvalgsbetænkningen, er imidlertid et acceptabelt kompromis, og man vil da kunne indhøste erfaringer i det år, der skal gå, inden loven på ny skal revideres. Bestemmelsen om urimelige priser, avancer og forretningsbetingelser står fast. For de erhvervsdrivendes egen ansættelse af varepriser følger man forslaget om, at den tidligere lovs kalkulationsprincip falder bort.

Jeg kan tiltræde bestemmelsen om, at der i tilfælde, hvor konkurrencen er tilstrækkelig virksom til at sikre fri prisdannelse, ikke skal være anledning til at gribe ind, idet den frie prisdannelse må være en tilstrækkelig garanti imod urimelige priser. Såfremt sådan garanti ikke er tilstede — og dette vil kunne tænkes, selvom der er en vis konkurrence —, kan spørgsmålet

om priskontrolrådets indgriben opstå. Ved overvejslen af, om priskontrolrådet skal gribe ind, må man lægge vægt på varens kvalitet og varens betydning i produktion og forbrug, og herved tænker jeg navnlig på, at priskontrolrådet, såfremt der er tale om varer, der kun har ringe betydning i produktion og forbrug, ikke kan have så stor anledning til at gribe ind som i tilfælde, hvor varen er af stor betydning for produktion og forbrug.

Med hensyn til de momenter, der har betydning for prisens størrelse, har man bibeholdt det tidligere lovforslags bestemmelser, herunder bestemmelserne om, at de erhvervsdrivende efter eget valg kan lægge kostpris eller genanskaffelsesprisen til grund. Dog er bestemmelsen om, at man skal lægge omkostningerne i de effektivt arbejdende virksomheder til grund, redigeret om. Jeg har kunnet tiltræde den foreslåede nye formulering, men vil fremhæve, at man ved den nye formulering har givet udtryk for den opfattelse, der vist også lå til grund for kommissionens forslag, at man som norm for priserne ikke kan lægge de dyrest arbejdende virksomheder til grund og heller ikke de måske få virksomheder indenfor en branche der arbejder med særligt lave omkostninger, men at man må tage de virksomheder, der i det omfang, dette har været muligt, har fulgt med tiden med hensyn til det maskinelle udstyr, og som drives på normal teknisk og kommercielt hensigtsmæssig måde.

At virksomheder, der i kraft af særlig dygtighed, rationalisering el. lign. arbejder med ekstraordinært lave omkostninger, indenfor rimelige grænser kan opnå en højere fortjeneste end andre virksomheder, må findes rimeligt.

Den foreslåede bestemmelse om, at man ved opgørelsen af, om en avance er urimelig, skal tage hensyn til, om konkurrencen indenfor det pågældende område er tilstrækkelig virksom til at sikre en fri prisdannelse, er udgået. Hertil har jeg intet at bemærke, idet der er enighed om bestemmelsen i paragraffens første stykke om, at urimelige avancer er forbudt.

De til § 13 foreslåede ændringer følger af de til § 8 foreslåede og giver ikke anledning til særlige bemærkninger.

Jeg vil håbe, at de erfaringer, der bliver gjort med den nye formulering af § 8, vil vise sig at være i stand til at hindre den inflation, som den gamle prislov formåede at holde borte, og også vil kunne holde prisstigningstendenserne i tømme. Inflation er ikke alene en social ulykke, men til-